

פרשת פינחס

15
שנת ה'ת"ו

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

ב. פירוט משפחות בני ישראל וספירתם

א. שכר פינחס על מעשהו

ו. מוספי ר"ה ויוה"כ

ת. ציווי לצרור את המדינים

י. דיני ירושה

י. קרבן התמיד

מ. מוספי סוכות ושמיני עצרת

ל. מוספי פסח ושבועות

ר. טענת בנות צלפחד

ש. מוספי שבת ור"ח

ת. משה ממנה את יהושע ליורשו

שאלה לשולחן השבת

"פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתו"

בגמרא (סנהדרין פב:) מבואר שנעשו כמה ניסים לפינחס, ובכללם - שנכנס למצב של סכנת נפשות, וניצל בדרך נס.

וצריך ביאור: הרי פשוט הוא שבמקום סכנת נפשות - אין כל חיוב של "קנאים פוגעים בו", ואף לא היתר; ואף במצווה ממש - אמרינן "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם", ואין לעשותה כשיש חשש סכנה. ואם כן, קל וחומר כאן - שאין מדובר במצווה מובהקת אלא בעשיית דין - מדוע נכנס פינחס לסכנה? והלא אין סומכין על הנס!

מטרת השאלה
הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת.
ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת
(בצרוף מקורות, אם ישנם)
ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן..." - 'אמר הקב"ה בדין הוא שייטול שכרו' (מדרש רבה)
רבו הפירושים על מדרש זה: א. חז"ל אמרו (קידושין לט) שאין בעולם הזה שכר למצוות, שחוששים שישתמש האדם בשכרו כדי להרע, ויהיה בבחינת 'ישמך ישרון ויבעט'. אך במשנה (אבות ה,ח), כתוב: "כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו", ופינחס הרי קידש שם שמים וזיכה את הרבים, על כן אפשר לתת לו את שכרו מיד, כי יש לבטוח בו שלא יקלקל את מעשיו. ב. סיבה נוספת לכך שאין מתן שכרן של מצוות בעוה"ז, הוא מפני ש"שכר מצווה מצווה", דהיינו שהיהודי שמקיים את מצוות ד' אינו חפץ בשכר גשמי, אלא מייחל מתי יזכה שתגיע שוב מצווה זו לידו. וכאן, שהמצווה היתה שהרג בועל ארמית, ודאי שפינחס לא רצה שתזדמן לו מצווה זו בשנית. אם כן, בדין הוא שייטול שכרו כי 'שכר מצווה מצווה' לא שייך כאן. (חתם סופר) ג. פינחס היה צדיק בן צדיק, והגמרא אומרת שצדיק בן צדיק טוב לו בעולם הזה ואף לעולם הבא, לכן קיבל שכר אף בעולם הזה. (מדרש יונתן) ד. פינחס בא מזרעו של אהרן שהיו רודפי שלום ואוהבים הבריות ביותר ובכל זאת חיזק עצמו נגד טבעו לקנא קנאת ד' בדין ובראוי ששכר הרבה יטול. וזהו שכתוב: 'פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן', שהוא רגיל להיות רחמן ולא אכזרי, הוא השיב את חמתו. מי שבטבעו הוא כעסן ורגזן אין חידוש בכך אם פעם אחת ינקום לכבוד ד', ויכעס על עוברי עבירה. אבל פינחס, אין זה בטבעו אלא קינא את קנאתו, לכן אמור לו הנני נותן לו את בריתי שלום, ובדין הוא שייטול שכרו. (כתב סופר) ה. על מצווה שכרוכה במסירות נפש, מקבלים שכר אף בעולם הזה, כמו הסיפור (קידושין נו.) על ר' כהנא שקפץ מהחלון כדי להימלט מדבר עבירה, ובא אליהו להצילו ונתן לו כלי מלא דינרי זהב למחיתו כדי שלא יאלץ להמשיך ולנדוד לפרנסתו. כך גם פינחס שהסתכן בכך שיהרגו אותו אנשי שבט שמעון, קיבל שכר בחייו. ו. כיון שפינחס הוא אליהו ולא מת, לכן לא ממתנים לו לעולם הבא, אלא נוטל שכר מיד. ז. כתוב במדרש, שכשהרג פינחס את זמרי פרחו נשמתו, והקב"ה החזירה לו בנס. נמצא, שלפי הדין כבר באה העת שפינחס יטול את שכרו, ולמרות שהקב"ה התחסד עמו והשיב את נשמתו, אין לו לפינחס להפסיד את שכרו בשל כך. (רש"ב מפשיסחא) ח. על כל המצוות יש להקשות: כיצד ממתין הקב"ה מלתת שכר מיד וכביכול 'מליך' הוא את שכר בניו? ויש לבאר ע"פ דברי הש"ך (ח"מ של"ט ז) שאין עוברים על איסור 'בל תליך' כששוכרים פועל ע"י שליח. לפי"ז צריך לומר שאף אנו קיבלנו את מצוות התורה ע"י שליח, משה רבינו, מאת הקב"ה. אבל פינחס, שפעל לאחר שנתעלמה ממשה ההלכה, ואף ההלכה היא: 'הלכה ואין מורין כן', לכן בדין הוא שייטול שכרו משום 'בל תליך' שהרי לא נאמרה לו ע"י שליח. (אמרי אמת)

"יפקד ד' אלקי הרוחות לכל בשר איש על העדה"

כתב רש"י: 'להודיע שבחן של צדיקים, שכשנפטרים מן העולם מניחין צרכן ועוסקין בצרכי צבור'. ושני פסוקים לאחר מכן כתב רש"י: 'יפקד ד'. כיון ששמע משה שאמר לו המקום תן נחלת צלפחד לבנותיו, אמר, הגיעה שעה שאתבע צרכי שיירשו בני את גדולתי'. ויש לבאר את כל דברי רש"י האלו, מדוע מיד לאחר שכותב שצדיקים מניחין צרכן, כתב שאמר משה שהגיעה השעה שיתבע את צרכיו? ויש לומר: א. מדרשים חלוקים. ב. צרכי ציבור דורשים בפירוש וצרכי עצמו רק ברמז. ג. פחד משה שבניו יקפידו על מי שימונה ואין לו זכות שתגן עליו, אמר לו הקב"ה שליחושה יש זכות שימוש בבית המדרש שתגן עליו. (חת"ס) ד. לא ביקש שבניו ינהיגו אלא שיהיו גדולים בתורה. ה. כל מה שבסופו של דבר התעסק משה בצרכיו זהו רק לאחר שנתעורר לכך מירושת בנות צלפחד, זה גופא שבחן של צדיקים, שמצד עצמם לא היה עולה בדעתם לדאוג לבניהם קודם מיתתם ורק לאחר שנתעוררו לזה ע"י אחרים בנחלתן של בנות צלפחד, תבע את הירושה מן הדין. ו. כתוב בגמרא שכל מי שאינו מניח אחריו בן ליורשו, הקב"ה מלא עליו עברה, ולכן כדי להפיג עברה וחרון מעל ישראל אמר משה שראויים בניו לרשת את שררתו. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א ל'שאלה לשולחן שבת' תשפ"ג)

הכניסו את הברכה אל בתיכם!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:
052-7665775

העלון מוקדש לע"נ
ר' יצחק בן משה
ת.נ.צ.ב.ה

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם.
וז ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!
השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייץ'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. אביו וסבו של הקנאי הצדיק
- ב. הירשים הראשונים בסדר הירושה
- ג. ממשפחות שבט מנשה
- ד. משפחת השוחמי משתייכת לשבטו
- ה. השי"ת אמר למשה לעלות לשם כדי לראות את א"י
- ו. "והיתה לו" _____ אחרי ברית כהונת עולם"
- ז. נשיא שמעון שחטא, ונהרג בדקירה
- ח. אחת מבנות צלפחד
- ט. תמיד של בין הערבים נשחט ממזרח ל- (רש"י)
- י. משה רבינו סמך את ידיו עליו
- כ. שנים כאלו מוקרבים מידי יום
- ל. אבי יוכבד
- מ. שתיים מבנות צלפחד
- נ. אחת מבנות צלפחד
- ס. מובאת עם הקרבנות
- ע. שם מנו משה ואלעזר את בני ישראל
- פ. שם העבודה זרה של מדין
- צ. כך המדינים היו לבני ישראל
- ק. פינחס _____ את _____ ד'
- ר. יש להרבות את נחלתו
- ש. רוב החגים הינם בחודש זה (לשון הפסוק)
- ת. אחת מבנות צלפחד

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. אביו של נשיא שבט שמעון
- ב. בנו של פלוא ונכדו של ראובן
- ג. כינוי ליום טוב
- ד. כל המוספים באים כתוספת לקרבן זה
- ה. קרבן שתי הלחם קרוי: _____
- ו. כשבני ישראל חנו מול _____ על הירדן- מנו אותם
- ז. בהמה המוקרבת לחטאת ציבור במועדים
- ח. על רבים מהקרבות נאמר " _____ לד'"
- ט. דיני הירושה ניתנו לבני ישראל לחוקת _____
- י. מבני נפתלי
- ך. מבני ראובן
- ל. על פיו יש לחלק את הארץ
- ם. אביו של משה רבינו
- ן. מבני בנימין
- ס. קרח ועדתו היו ל_____
- ע. בנות צלפחד: "למה _____ שם אבינו"
- ף. שמו מוזכר פעמים אחדות בפרשה
- ץ. מבני יהודה
- ק. בנו של גלעד ונינו של מנשה
- ר. אביו של צלפחד, שמישראל נכחד (נהרג)
- ש. מנחתו עשרון סולת אחד
- ת. "ביום השמיני _____ תהיה לכם" אביו של נשיא שבט שמעון

כתרומו

כל פרשה נקראת על שם פרשה אחת או שתי פרשות.

"בן בנות צלפחד" = "יאות בנות צלפחד". המילה העברית 'יאות' צורת רבים, נקבה של המילה 'יאה', שמשמשת כ-ראוי, נכון, מתאים.

מן המדרש

רבי יהושע בן לוי מצא את אליהו הנביא שהיה עומד על פתח המערה שהתחבא בה רבי שמעון בר יוחאי מפני הרומאים. שאל את אליהו: "האם אזכה לבוא לעולם הבא?" אמר לו: "אם ירצה האדון הזה" (ומשמע שהייתה שכינה לפניו). אמר רבי יהושע בן לוי: "שניים ראיתי שם, דהיינו, אליהו ואני. וקול של שלושה שמעתי. ששמעתי אף את קול השכינה, אבל לא ראיתי אותה". אמר ליה לאליהו: "מתי יבוא משיח?" אמר לו: "לך ושאל אותו בעצמו!". שאל אותו רבי יהושע בן לוי: "והיכן הוא יושב?", אמר לו אליהו: "הוא יושב שער העיר רומי. (ויש שביארו שהכוונה למקום בגן עדן שממול לרומי, או לעיר רומאית בארץ ישראל) שאל רבי יהושע בן לוי: "ומהם סימניו של המשיח, ואיך אכיר שאכן הוא זה?" אמר לו אליהו: "יושב הוא בין העניים המצורעים, ואף הוא מצורע. כל העניים מתירים את כל תחבושותיהם בבת אחת כדי לקנח ולנקות את נגיעיהם ולאחר מכן קושרים אותם יחד בחזרה, ואילו המשיח מתיר בכל פעם רק תחבושת אחת וקושר בחזרה לפני שיתיר אחרת, כי אומר: 'שמה יקראוני לבוא לגאול את ישראל, ואיני רוצה להתעכב'." הלך רבי יהושע בן לוי אל המשיח בשער רומי. ואמר לו: "שלום עליך רבי ומורי!". אמר ליה המשיח: "שלום עליך בר ליואי (בן לוי)". שאל אותו רבי יהושע: "מתי תבוא לגאול את ישראל?", אמר לו: "היום". חזר רבי יהושע בן לוי והלך לאליהו. שאל אותו אליהו: "מה אמר לך המשיח?" אמר לו: "המשיח אמר לי: 'שלום עליך בר ליואי'." אמר לו: "אם כך אמר לך, הבטיח לך ולאבך שתבואו לעולם הבא. שאם לא שצדיקים גמורים אתם, לא היה נותן לך שלום, ולא היה מזכיר את שם אביך." אמר לו: "שיקר לי המשיח! שהרי אמר לי: היום אבוא, ולבסוף לא בא!" אמר לו: "כך התכוין לומר לך: 'היום - אם בקולו (של הקב"ה) תשמעו". (ע"פ סנהדרין צח.)

מילה בפרשה

הוא מחכה בקוצר רוח,
לאורחת עם שם נוח,
או אז החולי השיגה,
כשסלחה לרופא והבליגה.

המונח המבוקש הינו מילה
בת 4 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

ושפני טמוני חול

"ואלה שמות בנותיו"

לאילו שתי נשים בתורה היה שם זהה? (2 תשובות)
* * *

"ברית כהונת עולם"

מלבד פנחס, היו עוד 5 אנשים שנבחרו להיות כהנים לאחר שנולדו: אהרן, וארבעת בניו. ורמז לכך שהשתווה פנחס אליהם, שהפסוק: "ואלה שמות בני אהרן הבכור נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר", זהה בגימטריא לפסוק: "לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום" (2391).

* * *

"כזבי בת נשיא מדין"

"כזבי בת נשיא מדין אחתם", הגימטריא קטנה של ראשי התיבות יוצא 14, בדיוק כמו המילה: 'איזבל'. לרמז שכזבי בת צור נתגלגלה באיזבל, אשת אחאב. לכן הייתה איזבל רודפת אחרי אליהו הנביא להורגו, כי פנחס הוא אליהו. (נפש חיה)

שעשועי דאורייתא

"והעברת את נחלת אביהן להן"

היכן עוד בתנ"ך כתוב 'והעברת'? (2 בתורה 1

בנ"ך)

* * *

מצאו נא בפרשה:

1. שני פסוקים שמתחילים ומסתיימים באות מ'.
2. אות קטועה.
3. מילה בת חמש הברות.
4. פסוק ובו שבעה דורות.
5. מילה בת שתי אותיות שהגימטריא שלה היא 11.
6. שלוש מילים רצופות בנות שש אותיות.

שגיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "ובני אליאב נמואל ודתן ואבירם הם דתן ואבירם קרואי העדה אשר הצו על משה ועל אהרן בעדת קרה בהצתם על ד"

2. "ואם אין לו בת ונתתם את נחלתו לאביו"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: מה הקשר בין ימי ספירת העומר לפרשת בלק? - שבשניהם מתו במגפה 24,000. **לסדר את הפרשה** - "את בריתי שלום". **חידון א' ת'** - אלעזר אהרן, בן בת, גלעדי, דן, הר העברים, ולזרעו, זמרי, חגלה, טבעות, יהושע, כבשים, לוי, מחלה מלכה, נעה, סולת, ערבות מואב, פעור, צוררים, קינא קנאת, רב, שביעי, תרצה. **חידון א' ת' הפוך** - סלוא, אליאב, חג, תמיד, מנחה חדשה, יריחו, עז, ריח ניחוח, משפט, גוני, חנוך, גורל, עמרם, נעמן, נס, יגרע, יוסף, פרץ, חלק, חפר, כבש, עצרת. **שעשועי דאורייתא** - בפרשת בא: "והעברת כל פטר רחם", ובפרשת בהר: "והעברת שופר תרועה". ביחזקאל כתוב: "קח לך חרב חדה תער הגלבים תקחנה לך והעברת על ראשך ועל זקנך". 1. "מבן עשרים שנה ומעלה כאשר צוה ד' את משה ובני ישראל היצאים מארץ מצרים", "מלבד עלת התמיד ומנחתו תעשו תמימים יהיו לכם ונסכיחם". 2. שלום. 3. "בשבעתיכם". 4. "בנות צלפחד בן חפר בן גלעד בן מכיר בן מנשה למשפחת מנשה בן יוסף ואלה שמות בנתיו מחלה נעה וחגלה ומלכה ותרצה". 5. "חג". 6. "ובראשי חדשיכם תקריבו". **מילה בפרשה בלק** - הן (הון). "לנשים אלו הוצע" - לנשים אלו = להן, "ממון רב לקבוצה" - ממון רב = הון = הן, "הרי יענו רק כך" - הרי = הן, "בוודאי שכן, נשמח!" - כן = הן. **טמונות בפרשה** - 1. "וביום הביכורים" (כח, כו). 2. "כצאן אשר אין להם רועה" (כז, יז). 3. "איש ישראל המוכה" (כה, יד). "והיכיתם אותם" (כה, יז). 4. גמל צעיר נקרא בכר - "לבכר" (כו, לה). 5. תאנה - 'פגי שביעית', 'נצר תאנה' (רש"י כז, יג טז). 6. צרור מפתחות - 'צרור את המדינים' (כה, יז). 7. תולעת - 'משפחת התולעי' (כו, כג). 8. איסור נעילת הסנדל - 'ועינינתם את נפשותיכם' (כט, ז). 9. בריטי - "בריתי" (כה, יב). 10. "למה נגרע" (כז, ד). 11. "לצפון משפחת הצפוני" (כו, טו). 12. אוזן - "לאזני" (כו, טז). 13. מפעל הפיס - "בגורל יחלק את הארץ" (כו, נה). 14. 'שהיין שהעלה קמחין פסול לנסכים' (רש"י כח, לא). 15. 'על פיו יצאו ועל פיו יבאו' (רש"י כז, כא). **טמונות בהפטר** - 1. "שערי ירושלים" (א, טו). 2. "באזני ירושלים" (ב, ב). 3. "ויגע על פי" (א, ט). 4. "ולעמוד ברזל" (א, יח). **שאלה לשלוח השבת בהעלותך** - שאלנו: פירש רש"י: 'לא ירד ברחים ולא בקדירה ולא במדוכה, אלא משתנה היה טעמו לנטחין ולנדוכין ולמבושלין'. ולכאורה תמוה, שהרי רש"י עצמו כתב בפרשת בשלח: 'מה שאתם רוצים לאפות בתנור - אפו היום הכל לשני ימים, ומה שאתם צריכים לבשל ממנו במים - בשלו היום'. ויש לבאר סתירה זו ברש"י האם היו מתקנים את המזל למאכל או שמא אוכלים אותו כמות שהוא ורק טעמו היה משתנה? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. הצדיקים לא נזקקו לאפייה או בישול - המזן הופיע להם מוכן, ואילו הרשעים נאלצו לבשל ולאפות (חזקוני, מושב זקנים, מהרש"א יומא עה). 2. הפסוק "את אשר תאפו אפו" אינו מדבר על פעולה בפועל, אלא על כך שעבר שבת היו צריכים לחשוב ולומר מה הטעם הרצוי - אפוי, מבושל וכדומה - והמן השתנה בהתאם (מושב זקנים, פני דוד בשם מהרש פרימו). 3. יש שפירשו שהפסוק אינו עוסק במזן אלא בשאר מאכלים שקנו ישראל במדבר מתגרים ונכרים מזדמנים (פני דוד בשם רבי יעקב מולכו). 4. היו כאלה שלא הסתפקו בטעם בלבד, אלא רצו לראות בעיניהם דבר אפוי ממש - "כי טוב מראה עיניים" - ולכן טרחו לבשל ולאפות את המזן (פני דוד בשם נחלת יעקב). 5. בשבת הראשונה עדיין לא ידעו שהמן משתנה לכל טעם שירצו, ולכן ניסו לאפות ולבשל אותו מבעוד יום (פני דוד).

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

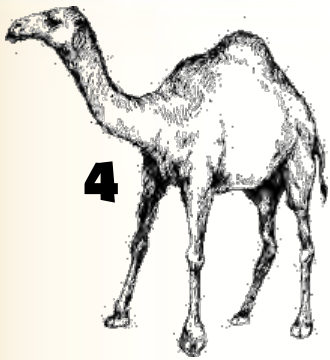
בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרמוזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

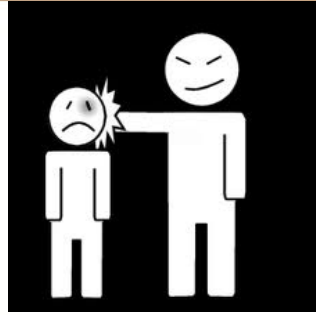
אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: terrunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגל קשה

4

3

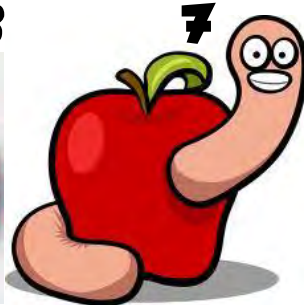
1

9

8

7

2

5

13

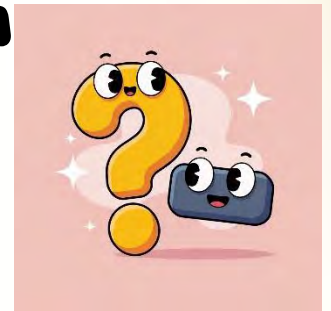

12

11

10

מחשבה טובה

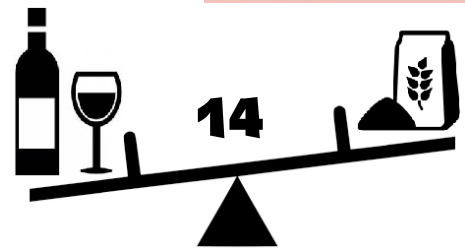
התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
"דרך כוכב" (כד,ז)

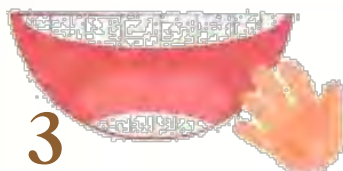
15

14

טמונות בהפטרה

הפטרת מטות "דברי ירמיהו" (ירמיהו א' - ב' ג')

3

4

2

1